बालबालिका परिवारको साथै राख्नु : हरेक प्रबन्धकको जिम्मेवारी

Children-Women in Social Service and Human Rights

@बालविछ्छोड रोकौ

सत्र १

उद्धघाटन, kl/ro / तालिम वातावरण तयारी

प्रशिक्षण उद्देश्यहरू

- आमाबाबुबाट पालनपोषण बालअधिकारका अन्तर्राष्ट्रिय र राष्ट्रिय संवाहकहरूको ज्ञानलाई समृद्ध बनाउन,
- नेपालमा आमाबाबुबाट पालनपोषण बालअधिकारको स्थिति र समस्याहरूबारे छलफल गर्न,
- बालबालिकामा बालविछोडका दुष्परिणाम बारेमा चिन्तन गर्न,
- नेपालमा बालबालिका र परिवारिक विछोडका तथ्यहरूमा अन्तर्दृष्टि निर्माण गर्न,
- बालबिछोड रोकथामका लागि द्धारपालन संयन्त्र बारेमा छलफल गर्न,
- बालअधिकार संस्थाका विशेषताहरू र बाल अधिकार कार्यप्रति प्रतिबद्धता पुनरावलोकन गर्न,
- बालसरक्षणका लागि बलियो संगठन निर्माणमा क्षमता अभिवृद्धि गर्न,
- संस्थागत प्रणालीमा आमाबाबुबाट पालनपोषण बालअधिकारको समायोजनको योजना बनाउन ।

सत्र २

आमाबुवाबाट हेरचाह, हरेक बालबालिकाको अधिकार !

बालअधिकारका विश्वव्यापी र स्थानीय संवाहकहरु

सत्र २ उद्देश्यहरु

- बालबालिकाहरुले बुवाआमाको हेरचाह पाउने अधिकार भन्नुको अर्थ वुझ्न र यसबारे आफ्नो अवधारणालाई अभिवृद्धि गर्न ।

- बालबालिकाहरुले बुवाआमाको हेरचाह र परिवार सँगै बस्न पाउने अधिकारको बिषयमा विश्वव्यापी र स्थानीय संवाहकहरुको बारेमा आफ्नो ज्ञानको दायरा बढाउन ।

- नेपाल भित्र बालबालिका बुवाआमाको हेरचाह पाउने अधिकारको वर्तमान अवस्थाको विषयमा बालबालिका सम्बन्धि काम गर्ने संघ संस्थाहरु बीच छलफल अभिवृद्धि गर्न ।

आमाबुवाबाट हेरचाह बाल अधिकार

परिवार समाजको अत्यावश्यक समूहको हो, जसमा सबै सदस्यहरु विशषेत बालबालिकाहरुको विकास र भलाईको प्राकृतिक वातावरण हुने गर्दछ

Based on UN-CRC

आमाबुवाबाट हेरचाह बाल अधिकारका मुख्य पथ प्रदर्शकहरु

- बालबालिकाहरुको अधिकारका लागि संयुक्त राष्ट्रसंघीय महासभा !$;]K6]Da/ !(()
- बालबालिकाको बैकल्पिक हेरचाह सम्वन्धि संयुक्त राष्ट्रसंघीय निर्देशिका , १८ डिसेम्वर २००९
- संयुक्त राष्ट्रसंघीय महासभा (UNGA) २०१९ को बालबालिकाहरुको अधिकारको लागि संकल्प
- नेपालको बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७५

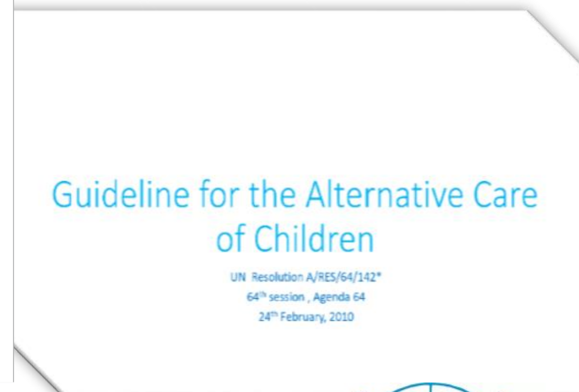
Guideline for the Alternative Care of Children

UN Resolution A/RES/64/142*
64th session , Agenda 64
24th February, 2010

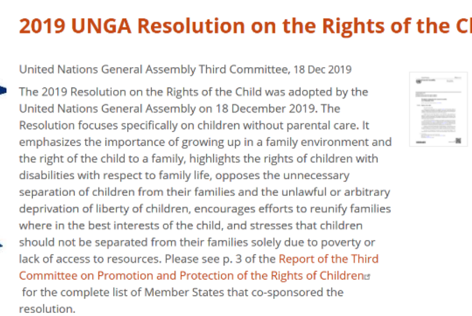
2019 UNGA Resolution on the Rights of the Ch

United Nations General Assembly Third Committee, 18 Dec 2019

The 2019 Resolution on the Rights of the Child was adopted by the United Nations General Assembly on 18 December 2019. The Resolution focuses specifically on children without parental care. It emphasizes the importance of growing up in a family environment and the right of the child to a family, highlights the rights of children with disabilities with respect to family life, opposes the unnecessary separation of children from their families and the unlawful or arbitrary deprivation of liberty of children, encourages efforts to reunify families where in the best interests of the child, and stresses that children should not be separated from their families solely due to poverty or lack of access to resources. Please see p. 3 of the Report of the Third Committee on Promotion and Protection of the Rights of Children for the complete list of Member States that co-sponsored the resolution.

संयुक्त राष्ट्रसंघीय बाल महासन्धिमा आमाबुवाबाट हेरचाह बाल अधिकार

पक्ष राष्ट्रहरुले बालबालिकाका बाबु आमा, कानूनी संरक्षक वा निजहरुको लागि कानूनी रुपमा जिम्मेवार अन्य व्यक्तिहरुको अधिकार र कर्तव्यहरुलाई ध्यानमा राख्दै बालबालिकाको हितका लागि आवश्यक संरक्षण र स्याहारको व्यवस्था गर्ने प्रतिज्ञा गर्दछन् र यस उद्देश्यको लागि सबै समुचित व्यवस्थापकीय र प्रशासनिक उपायहरु अवलम्बन गर्नेछन् ।

पक्ष राष्ट्रहरुले बालबालिकाले यस महासन्धिमा स्वीकार गरिएका अधिकारहरुको प्रयोग गर्दा उनीहरुको विकासशील क्षमतासँग मेल खाने किसिमले समुचित निर्देशन र मार्गदर्शन दिनको लागि बालबालिकाका बाबुआमा वा, लागू हुने अवस्थामा, विस्तारित परिवारका वा स्थानीय प्रथाबाट व्यवस्था भए अनुसार समुदायका सदस्यहरु, कानूनी संरक्षक वा बालबालिकाका लागि कानूनी रुपमा जिम्मेवार अन्य व्यक्तिहरुको उत्तरदायित्व, अधिकार र कर्तव्यहरुको सम्मान गर्नेछन् ।

जन्मनासाथ बालबालिकालाई दर्ता गरिनेछ र बालबालिकाले जन्मेपछि आफ्नो नाम राख्न पाउने र राष्ट्रियताको अधिकार र संभव भएसम्म आफ्ना बाबुआमा थाहा पाउने र उनीहरुबाट स्याहार पाउने अधिकार पाउनेछन् ।

प्रत्येक बालबालिकाको शारीरिक, मानसिक, आध्यात्मिक, नैतिक र सामाजिक विकासको लागि चाहिने पर्याप्त जीवनस्तरको अधिकारलाई पक्ष राष्ट्रहरु स्वीकार गर्दछन् ।

आफ्नो क्षमता र आर्थिक सक्षमताले भ्याएसम्म बालबालिकाको विकासको लागि आवश्यक जीवनस्तरको व्यवस्था गर्नु बाबु आमा वा बालबालिकाको लागि उत्तरदायी अन्य व्यक्तिहरुको प्राथमिक दायित्व हुन्छ ।

५
बाबुआमाको मार्गदर्शन र बच्चाको विकसित क्षमताहरु

३
बालबालिकाको सर्वोत्तम हित

७
नाम र पहिचान

UNCRC

समाजको मूलभुत समूहको र यसका सबै सदस्यहरु तथा खासगरी बालबालिकाको विकास तथा कल्याणको लागि प्राकृतिक वातावरणको रुपमा रहेको परिवारलाई आवश्यक संरक्षण तथा सहयोग प्रदान गरिनु पर्छ ।

२७
बालबालिकाको एक उचित जीवन स्तर को अधिकार

९
परिवारहरु सँगै राख्दै

बालबालिकाको सर्वोत्तम हितका लागि निजलाई बाबुआमाबाट अलग राख्न आवश्यक भएको कुरा सम्बन्धित कानून र कार्यविधि अनुसार सक्षम अधिकारीहरुले न्यायिक पुनरावलोकन हुने गरी निर्धारण गरकोमा बाहेक कुनै पनि बालबालिकालाई निजका बाबुआमाबाट उनीहरुको इच्छा विरुद्ध अलग नगरिने कुरा पक्ष राष्ट्रहरुले सुनिश्चित गर्नेछन् । कुनै खास अवस्था जस्तै कुनै बालबालिका आफ्ना बाबुआमाबाट उपेक्षित र दुर्व्यवहारबाट पीडित भएकोमा वा बाबुआमा अलग्गै बसोबास गरिरहेकोमा र बालबालिकाको बासस्थानको सम्बन्धमा निर्णय गर्नु पर्ने भएकोमा यस्तो निर्धारण आवश्यक हुनसक्नेछ ।

बालबालिकाको पालनपोषण र विकासको लागि बाबुआमा दुबैको साझा उत्तरदायित्व हुन्छ भन्ने सिद्धान्तको मान्यता सुनिश्चित गर्न पक्ष राष्ट्रहरुले सर्वोत्तम प्रयत्न गर्नेछन् । बालबालिकाको पालनपोषण र विकासको लागि बाबुआमा वा, अवस्था अनुसार, कानूनी संरक्षकको प्राथमिक उत्तरदायित्व हुन्छ । बालबालिकाको सर्वोपरी हितनै उनीहरुको आधारभूत चासोको विषय हुनेछ ।

१८
राज्यको सहयोगमा अभिभावकको संयुक्त जिम्मेवारी

१०
Entering and leaving country for family reunification
परिवार पुनर्मिलन

धारा ९ को प्रकरण १ अन्तर्गत पक्ष राष्ट्रहरुको दायित्व अनुरुप पारिवारिक पुनर्मिलनको उद्देश्यका लागि कुनै बालबालिका वा निजका बाबुआमाले कुनै राष्ट्रमा प्रवेश गर्न वा कुनै राष्ट्र छाड्नको लागि दिएका निवेदनहरु उपर पक्ष राष्ट्रहरुले सकारात्मक, मानवीय र शीघ्र किसिमले कारवाही गर्नेछन् । पक्ष राष्ट्रहरुले त्यसरी गरिएको अनुरोध स्वयंले निवेदक र निजका परिवारका सदस्यहरुलाई कुनै पनि प्रतिकूल असर नपार्ने कुरा अझ सुनिश्चित गर्नेछन् ।

आफ्ना बाबुआमा छुट्टाछुट्टै राष्ट्रहरुमा बसेका बालबालिकालाई अति अपवादजनक परिस्थितिहरुमा बाहेक बाबुआमा दुबैसँग नियमित रुपमा व्यक्तिगत सम्बन्ध राख्न र प्रत्यक्ष भेटघाट गर्न पाउने अधिकार हुनेछ ।

PRECHISE- Framework of Children's Right to Parental Care, UNCRC
Developed by Pradipta Kadambari@ PRECHISE,kadambari Memorial college,2020

आमाबुवाबाट हेरचाह बाल अधिकारका संयुक्त राष्ट्रसंघका प्रयास

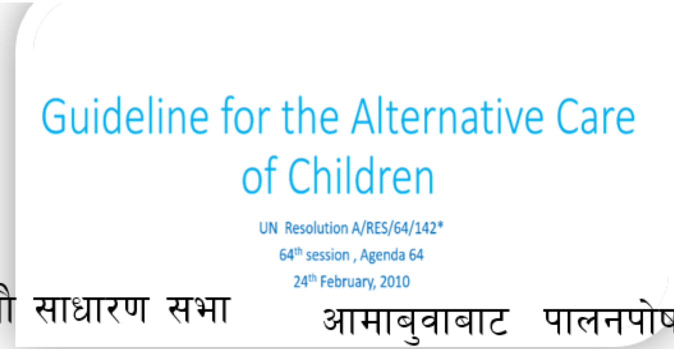
Guideline for the Alternative Care of Children

UN Resolution A/RES/64/142*

64th session , Agenda 64

24th February, 2010

बालअधिकार सम्बन्धी संयुक्तराष्ट्र समितिले बाल बिछोड र वैकल्पिक हेरचाहको विविध अवस्थालाई सम्बोधन गर्न दिशानिर्देशहरू विकास गर्ने विचारलाई पूर्ण समर्थन	संयुक्त राष्ट्र महासभाद्वारा बैकल्पिक हेरचाह निर्देशिका स्वीकृति र सबै सरकारहरूको सहमति	६४ औ साधारण सभा अनुमोदित ६४ / १४२ बालबालिकाको वैकल्पिक हेरचाह निर्देशिका	आमाबुवाबाट पालनपोषण बालाधिकारबाट बन्चित र उक्त जोखिममा रहेका बालबालिकाकालागि संयुक्त राष्ट्र संघीय संकल्प प्रस्ताव
२००४	१८ दिसेम्बर २००९	२४ फेब्रअरी, २०१०	१८ डिसेम्बर २०१९

संयूक्त राष्ट्र संघ बालबालिकाको वैकल्पिक हेरचाह निर्देशिका

बालबालिकाको वैकल्पिक हेरचाह सम्बन्धी निर्देशिका

ढाँचा

निर्देशिका वैकल्पिक हेरचाहसँग प्रत्यक्ष वा परोक्ष रुपमा सम्बन्धित सबै क्षेत्रहरुमा व्यापक रुपमा प्रसार र नीति तथा अभ्यासका लागि वान्छनिय अभिमुखिकरण गर्न का लागि तयार गरिएको हो .

आशय

बालअधिकार महासन्धि र आमाबुबाको हेरचाहबाट वन्चित वा सो हेरचाहबाट वन्चित हुने जोखिममा परेका बालबालिकाको संरक्षण तथा सम्पन्नता सम्बन्धि अन्य अन्तराष्ट्रिय कानुनहरुका सान्दर्भिक प्रावधानको कार्यान्वयनलाई अभिवृद्धि गर्नु यस निर्देशिकाको आशय हो

संयुक्त राष्ट्र संघ वैकल्पिक हेरचाह निर्देशिका

बालबालिकालाई आफ्नै परिवारको हेरचाह अन्तर्गत राख्ने वा हेरचाहका लागि उनीहरुकै परिवारमा फर्काउने वा सो गर्न सफल नभएमा धर्मपुत्र/पुत्री ग्रहण र इस्लाम कफला कानून लगायतका अन्य उपयुक्त तथा स्थायी समाधान खोज्ने प्रयासमा सहयोग गर्दछ ।

यस्ता स्थायी समाधान खोजिँदा वा कतिपय स्थितिमा यी सम्भव नहुँदा वा यी बालबालिकाको सर्वोत्तम हितमा नहुँदा बालबालिकाको पूर्ण तथा उचित विकास प्रवर्द्धन गर्ने वैकल्पिक हेरचाहका उत्कृष्ट स्वरुप पहिल्याउने र प्रदान गर्ने कुरा सुनिश्चित गर्दछ ।

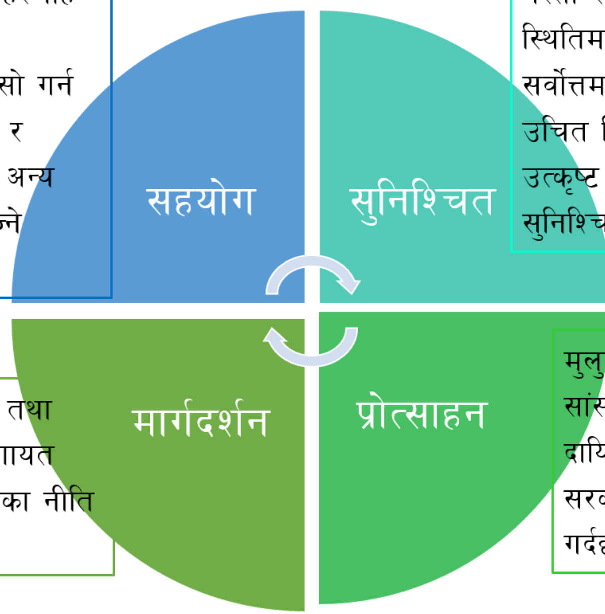

बालबालिकाको सामाजिक संरक्षण तथा हितसंग सबद्ध नागरिक समाज लगायत सबै सार्वजनिक तथा निजी क्षेत्रहरुका नीति र क्रियाकलाप मार्गदर्शन गर्दछ ।

मुलुकको आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक स्थिति ध्यानमा राख्दै दायित्व र कर्तव्य निर्वाह गर्न सरकारलाई सहयोग एवम् प्रोत्साहित गर्दछ ।

निर्देशिकाको तीन आधार स्तम्भहरु

! cfgfjZos la5f]8 /f]syfd

@ pko'St j}slNks x]/rfx

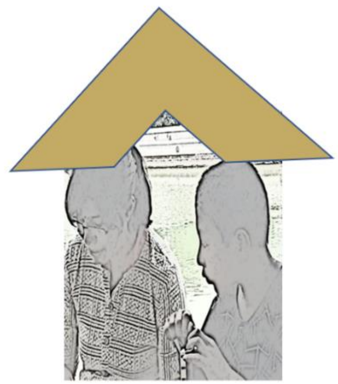

३ परिवार वा परिवारमा आधारित हेरचाहमा पूनर्मिलन

द्वारपालन (Gatekeeping)

वैकल्पिक हेरचाहमा आवश्यकता र
pko'Qmtfsf] l;ढ्fGt

आवश्यकताको सिद्धान्त

आफ्नो पूर्ण सम्भावनालाई प्रवर्धन गर्ने संरक्षित र हेरचाहयुक्त वातावरणमा हरेक बालबालिका वा किशोर -किशोरीले बाँच्न पाउनु पर्दछ। आमाबुवाबाट पर्याप्त हेरचाह नगरिएका वा हेरचाह नै नगरिएका बालबालिका जोखिममा पर्छन्। उपयुक्त सहयोगका वावजुद निजको आमाबुवा वा परिवार पर्याप्त हेरचाह गर्न सक्षम नभएमा वा निजलाई परित्याग गरेमा, बाल अधिकार संरक्षण गर्ने अधिकार प्राप्त स्थानीय निकाय वा अधिकार प्राप्त नागरिक समाज, संस्थाहरुबाट बालबालिकाको सर्वोत्तम हित आंकलन गरी परिवार वा आमाबुवाबाट अलग्याउन आवश्यक देखिनु आवश्यकताको सिद्धान्त हो। यस्ता अवस्थामा वैकल्पिक हेरचाह सुनिश्चित गर्ने दायित्व राज्यको हुन्छ।

उपयुक्तताको सिद्धान्त

यस्ता स्थायी समाधानहरु खेजिँदा बालबालिकाको सर्वोतम हितमा बालबालिकाको पूर्ण तथा उचित विकासलाई प्रवर्द्धन गर्ने वैकल्पिक हेरचाहका उत्कृष्ट स्वरुप पहिल्याउने र प्रदान गर्नुपर्छ। अधिकार प्राप्त निकाय मार्फत वैकल्पिक हेरचाह आन्तर्गत राखिएको बालक वा बालिकाको सुरक्षा, सम्पन्नता र विकास सम्बन्धी सुपारीवेक्षण र निजलाई कति उपयुक्त छ वा छैन भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्नु नै उपयुक्तताको सिद्धान्त हो।

राष्ट्रिय मार्गदर्शक : नेपालको बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७५ (2018)

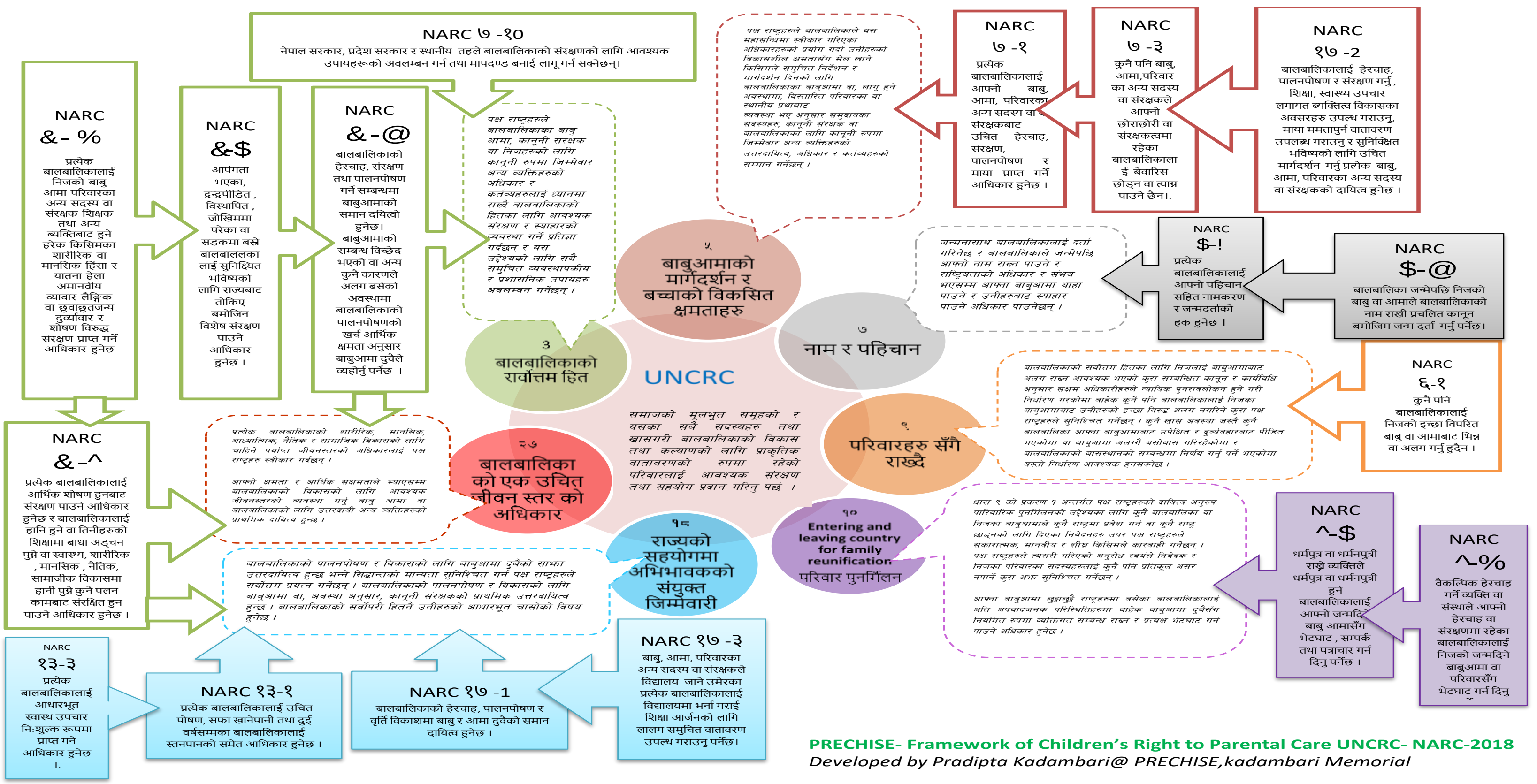

PRECHISE- Framework of Children's Right to Parental Care UNCRC- NARC-2018

Developed by Pradipta Kadambari@ PRECHISE,kadambari Memorial

नेपालको बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७५

बाबु, आमा, परिवारका अन्य सदस्य वा संरक्षकले बालबालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य तथा शारीरिक वा मानसिक विकासमा असर पर्ने गरी श्रम गराउनु हुँदैन ।

बालबालिकालाई हेरचाह पलनपोषण र संरक्षण गर्नु, शिक्षा, स्वास्थ्य उपचार लगायत व्यक्तित्व विकासका अवसरहरु उपलब्ध गराउनु र सुनिश्चित भविष्यको लागि उचित मार्ग दर्शन गर्नु प्रत्येक बाबु, आमा, परिवारका अन्य सदस्य वा संरक्षकको दायित्व हुनेछ ।

बाबु, आमा, परिवारका अन्य सदस्य वा संरक्षकले विद्यालय जाने उमेरका प्रत्येक बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराई शिक्षा आर्जनको लागि लालन पालन गरी समुचित वातावरण उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

बालबालिकाको हेरचाह, पालनपोषण र वृति विकासमा आमा र बुवा दुवैको समान दायित्व हुनेछ ।

बाबु, आमा, परिवारका अन्य सदस्य वा संरक्षकले छ वर्ष उमेर नपुगेका बालबालिकालाई निवास वा उमेर पुगेको व्यक्तिको साथमा नलगाई एक्लै अन्यत्र पठाउन हुदैन ।

नेपालको बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७५

२०७५ नेपालको बालबालिकाहरुको वैकल्पिक हेरचाह सम्वन्धि ऐन

क) आनथ बालबालिका

ख) आस्पताल वा अन्य कुनै सार्वजनिक स्थानमा अलपत्र अवस्थामा छाडिएका वा फेला परेका, बाबुआमाबाट आलगिगएका वा बाबुआमा पत्ता नलागी बेवारिसे भएका बालबालिका

ग) बाबुआमालाई गम्भीर शारीरिक वा मानसिक आपंगता वा असक्तता भएको कारण उचित हेरचाह नपाएका बालबालिका,

घ) कानूनी विवादमा परेका बालबालिकामध्ये दिशान्तर प्राकिया अन्तर्गत वैकल्पिक हेरचाहको लागि सिफारिस भएका बालबालिका

ङ) थुनामा रहेका वा बन्दी बाबु वा आमासँग आश्रित भई कारागारमा रहेका बालबालिका,

च) जबरजस्ती करणी वा कानून बमोजिम सजाय हुने हाडनाताबाट जन्मिएको शिशुलाई पालनपोषण गर्न नसक्ने भनी बाल कल्याण आधिकारी समक्ष निवेदन परेका बालबालिका,

छ) बाबु, आमा वा आभिभावकबाट दुर्व्यावार, हिंसा वा बेवास्ता भएको कारणले बालबालिकाको उच्चतम हितको लागि परिवारबबाट अलग गरिएका बालबालिका,

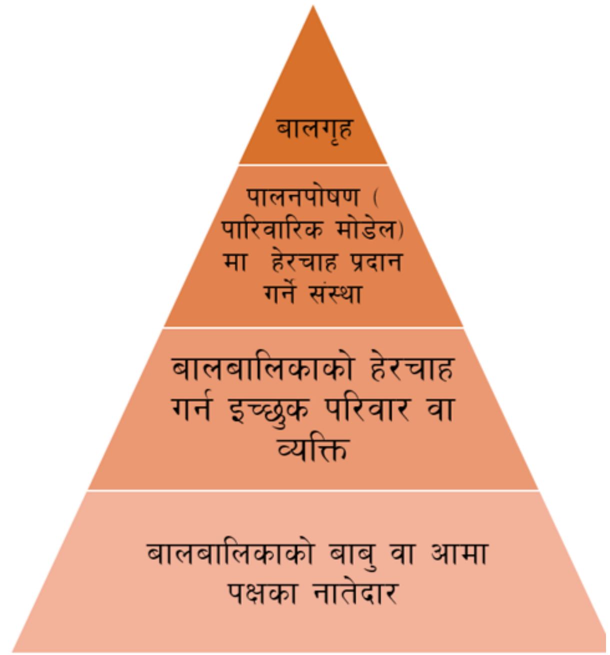

वैकल्पिक हेरचाहको प्राथमिकता पिरामिड

सत्र २: छलफल

- oL ;a} ;lGwx¿, gLltx¿ / k|fjwfgx¿ x'bfx'b} klg lsg g]kfndf cem} afnaflnsfx? cf ̂gf cfdfafa'af6 cnu e}/x]sf 5g\ <
- g]kfndf oL ljZjJofkL / /fli6«o pks/0fsf] k|of]u ;'lglZrt ug{ afnclwsf/ ;+:yfx¿n] s] ug{ ;S5G|<

सत्र ३

बाल बिछोड बालबालिकाको जीबनको दुःखदायी घटना !

बाल बिछोड र बालबालिकामा यसका प्रभाव

सत्र ३ उद्देश्य

यस सत्रको अन्त्यमा सहभागीहरु निम्न कुरामा सक्षम हुनेछन्

- आमाबुवाबाट हेरचाहको अधिकारबाट बालबालिकाहरु वञ्चित हुने कुरालाई राम्रोसँग बुझ्न,
- बालबालिकाहरु आमाबुवा र परिवारबाट अलग हुँदा बालबालिकाहरुलाई पर्ने असरको बारेमा विस्तृत रुपले बुझाउन,
- बालसंस्थागतीकरण र बन्देजपूर्ण हेरचाहका हानी नोक्सानी प्रमाणका आधारमा विश्लेषण गर्न ।

बालबिछोड के हो ?

- बालबालिकाहरुको वैकल्पिक हेरचाहको शर्त र उपयुक्त कायन्वयनको लागि संयुक्त राष्ट्रसंघीय निर्देशिका २००७ - परिभाषा

कुनै पनि , जुनसुकै कारण वा अवस्थाले गर्दा होस, आमा वा बुवा मध्ये एक जना पनि साथमा नभएर अलग्गै बसिरहेका बालबालिका

बालबिछोडका तत्वहरु

स्वस्थ बालबिकासको अवसर गुमेको अवस्था

- व्यक्तिगत हेरचाह र अभिभावकत्वको अवसर गुम्नु
- सुरक्षित आधार निमार्णको अवसर गुम्नु
- पारिवारिक वातावरण र समुदायमा घुलमिल हुने अवसर गुम्नु
- स्वस्थकर भावनात्मक विकासको अवसर गुम्नु

बाल संस्थागतीकरण

- संस्थागत हेरचाह
- आदेशात्मक शासन प्रणाली
- अरु बाहिरी दुनिया, समुदाय र सुखसुविधा बाट अलग्याएर राखिएको हेरचाह
- बालविकास भन्दा पनि संस्था केन्द्रित विकासको अवधारणा र कार्यशैली

बन्देजपूर्ण नियन्त्रित जीवन

- कामको अधिक चाप
- अपमानजनक जीवनस्तर
- हिँडडुल गर्ने स्वतन्त्रतामा सीमा निर्धारण
- दुर्व्यवहार, शोषण र बेवास्ता को जोखिम
- तस्करको स्वार्थपूर्तिको लागि प्रयोग भएको

संस्थागत हेरचाहमा बालबालिका: एक विश्वव्यापी घटना

सन् २०२० को अनुसन्धानात्मक प्रकाशनको अनुसार संस्थागत हेरचाहमा रहेका बालबालिकाका संख्या एसियामा सबैभन्दा धेरै रहेको छ ।

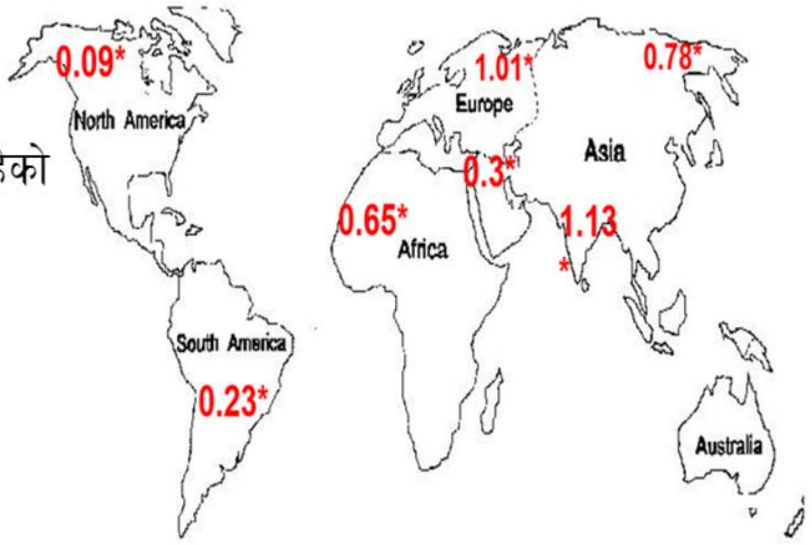

Source : Desmond, et al 2020

* million

संसारभरि प्रत्येक १००,००० बालबालिकामा १२० जना संस्थागत हेरचाहमा रहेका देखिन्छ । युनिसेफ ,२०१७

अनाथालयमा बस्ने बालबालिका मध्ये ८०% को आमाबुवामा एक जिवितै रहेको पाइएको ।

Preventing Child Separation, 2020-2021

g]kfndf afnu[xdf a:g] afnaflnsf

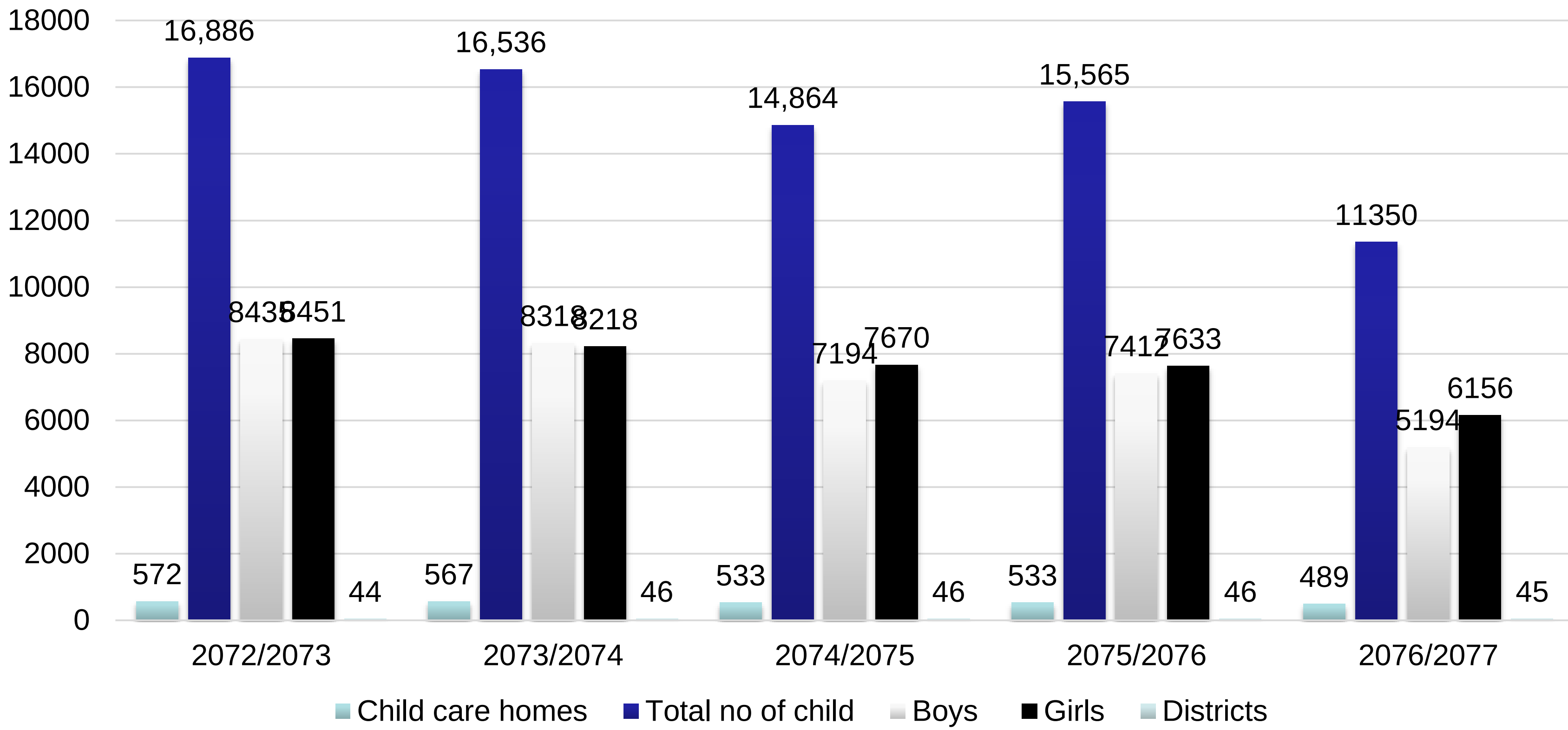

सत्र ३ छलफल

- बालबालिकाहरुको लागि यस्तो वातावरण कत्तिको हानीकारक हुनसक्ला ?

बिगत ८० वर्षका बाल बिछोडको हानी-नोक्सानी सम्बन्धि अध्ययन के भन्छ ?

हानीनोक्सानीका प्रमाणहरु लाई विभिन्न मनोविज्ञान र बाल विकास का सिद्धांत तथा प्रयोगहरुद्वारा व्याख्या गरिएका छन् । त्यहाँ भएका धेरै अनुसन्धानले बाल बिछोडको कारणले गर्दा बालबालिकाहरुलाई अपूरणीय क्षति, अल्पकालीन, दीर्घकालीन र प्राणघातक हानी-नोक्सानी गर्ने पुष्टि गरेको छ ।

बाल बिछोडका दुष्परिणाम

अवसरको अभाव र बढ्दो असुरक्षा

बाल हेरचाह

बिछोडबाट उत्पन्न हुने आघात,शोषण दुर्व्यवहारका जोखिम

स्वस्थ विकासको लागि आवश्यक सामिप्यताको अभाव

गोपिनियता नहुनु, सीमित अवसर

पारिवारिक वातावरण र समूदाय

सर्वागिण बालबिकासमा नकारात्मक असर

हेरचाह र सामाजिकीकरणको अभाव

सामान्य जीवन सीप जस्तै खाना पकाउनु, सामान किन्न पसल जाने जस्ता बानीको विकासको नहुनु

बाल बिछोडको हानी नोक्सानी

- बालबालिकाहरुको प्रारम्भिक जीवन अनुभव र सुरक्षित जग निर्माणमा प्रश्न
- व्यक्तिगत हेरचाह र आधारभूत आवश्यकता परिपूर्तिका अवसर गुम्नु
- सुरक्षित सामिप्यता टुक्रिनु र जीवन भर कमजोर भावनात्मक अवस्था
- हिंसाको वतावरणमा झोकिनु
- संस्थागतीकरण र संस्थागतीकरणको हानी नोक्सानीहरु भोग्नु

स्रोत सामिप्यताको सिद्धान्त (बोल्वे, ऐनिस्वोर्थ र हार्लो को परिक्षण) , मिनेसोटा विश्वविद्यालयको लामो समयको अध्ययन

शिशुकालको भोगाइ र बालविकास

संस्थागतीकरणको कारणले हुने हानिको न्यूरोलोजिकल प्रमाण

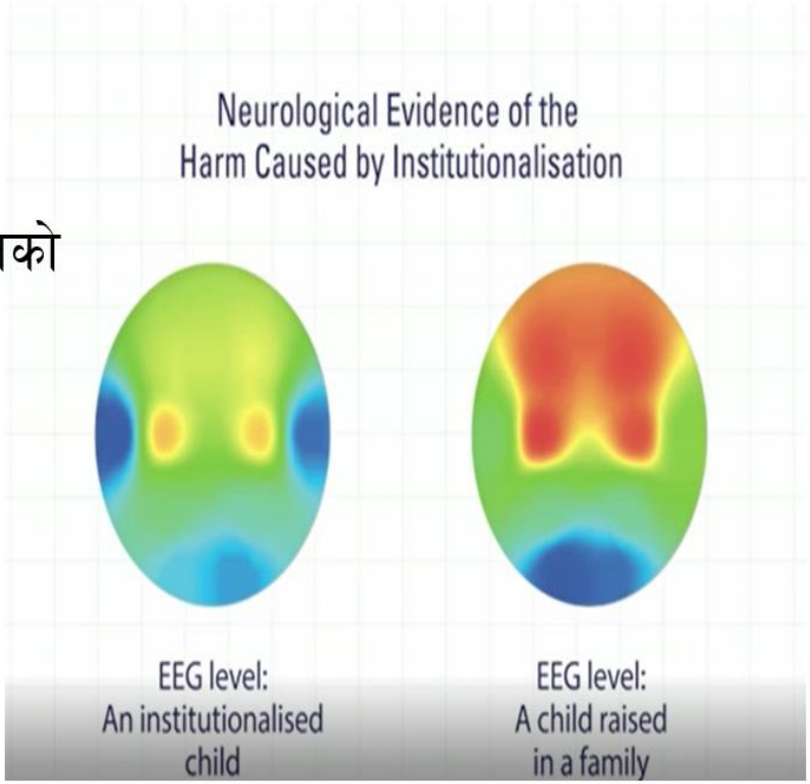

श्रोत : लुमोस ,२०२०

बाल बिछोडको हानी-नोक्सानीका प्रमाणहरू

- बालबालिकको सामिप्यताको प्रकारले पछि गएर बन्ने उसको व्यक्तित्व निर्धारण गर्छ (निर्भरता,स्वतन्त्रता, आत्म विश्वास, आत्म व्यवस्थापन, विद्यालयको उपलब्धि, विद्यालयमा खेल्ने साथी देखि लिएर पछि घनिष्ट साथी समेतको निरन्तर सामाजिक सम्बन्ध,
- बालबालिका हेरचाककर्ताको लगातार डर तथा नराम्रो व्यवहारमा हुर्किए भने बालबालिकामा अव्यवस्थित सामिप्यताको विकास हुन्छ। त्यस्ता बालबालिकाहरुलाई युवा तथा प्रौढ अवस्थामा गएर मनोवैज्ञानिक समस्या र स्वास्थमा समस्याभएको पाइएको छ।

मिनेसोटा विश्वविद्यालयको ले आमाबुवा र बच्चाको जन्मेको ३ महिना देखि ३४ वर्षसम्म गरिएको लामो समयको अध्ययन प्रतिवेदन ,एल. अलान सौर्फ, ब्रियाना कोफिनो, र एलिजावेद ए. कार्लिसन, २०१०

हानि-नोक्सानीका प्रमाणहरू

- संस्थाहरुमा बालबालिकाहरुको सामाजिक, शारिरिक र बौद्धिक विकासको लागि सघाउ पुग्ने आत्मियता र अन्य अनुकुल वातावरणको अभाव हुन्छ। (एभ्रि चाइल्ड २००५, टोल फ्री २००३)
- तीन वर्ष भन्दा कम उमेरको शिशुलाई भावनात्मक मायालु वातारवणको अभाव भयो भने उसको मस्तिस्कको शारिरिक विकासमा असर पर्छ। (रटर १९९६ इन एभ्रि चाइल्ड)
- सडकमा, संस्थाहरुमा र नियन्त्रित तरिकाले बसेका बालबालिकाहरुले आफ्नो भावनात्मक सम्बन्धमा परेको गहिरो असरलाई कहिल्यै परिपूर्ति गर्न सक्दैनन्। (थोमस डे बेन्टिज २००७, सेभ द चिल्ड्रेन २००४, टोल फ्री २००३)
- संस्थाहरुमा कर्मचारीको तुलनामा बच्चाको उच्च अनुपात, कर्मचारी फेरबदल बालबालिकाकालागि बलियो आत्मिय सम्बन्ध बनाउन बाधक बन्छ। (एभ्रि चाइल्ड)

बाल बिछोडको हानी-नोक्सानी - प्रमाणहरू

- अध्ययनले बालबालिका हेरचाह गर्ने हेरचाहकर्ताहरुको संख्याको अनुपात विश्वभर फरक फरक रहेको देखाउँछ, तर कतिपय अवस्थामा १ हेरचाहकर्ता बरावर १०० जना बालबालिकाहरु रहेका छन् (पिन्हरियो २००६ इन एभ्रि चाइल्ड म्याटर, २०१९, पेज ४०)
- सव साहारियन अफ्रिकामा एच आइ भी र एड्सको संकट व्यवस्थापन गर्न द्रुत गतिमा वृद्धि भएको आस्थामा आधारित संस्थाहरुमा बालबालिकाहरुलाई प्रायजसो स्वयंसेवकहरुद्धारा हेरचाह गरिन्छ ।
- यस्ता स्वयंसेवकहरु तालिम नलिएका मात्र हुँदैनन् कि प्राय जसो छोटो समयको लागि आउने हुनाले बालबालिका संग बलियो आत्मिय सम्बन्ध बनाउन गाह्रो हुन्छ । (फायरलाइट फाउण्डेसन २००८)

हानी-नोक्सानीका प्रमाणहरू

पारिवारिक बिछोडको मानसिक आघात, हिंसा, शोषण र दुर्व्यवहारमा पर्नु

- सुरक्षित आधारहरु कमि भयो भने, बालबालिकाहरु असुरक्षित महसुस गर्ने र डराउने हुन्छन् । यस्तो अवस्थाले गर्दा बालबालिकाहरुलाई तनाव निम्त्याउँछ र जुन समस्या समयमै समाधान भएन भने, बिछोडको मानसिक आघात र पछि गएर मानसिक स्वास्थ्य कमजोर हुन सक्छ ।
- बिछोडको अवस्थामा बालबालिकाहरु शारिरिक, भावनात्मक र यौनिक दुर्व्यवहार, शोषण, वेवास्ता र तस्करीको जोखिममा हुन्छन् ।
- एस ओ एस गाउँमा प्रवेश गरेका ६ बालबालिका मध्ये कम्तिम १ जना पहिलेनै हिंसा भोगिसकेको देखाउँछ । (गेल र खतिवडा, २०१५)
- अध्ययनले देखाएको छ कि अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरुको राख्ने संस्थामा जोखिम धेरै उच्च छ । व्यक्तिगत हेरचाहको अभावले गर्दा २६ % बालबालिकाहरुको त्यस्ता संस्थाहरुमा मृत्यु हुने गर्छन । (लुमस, २०१५)

हानी-नोक्सानीका प्रमाणहरू

हिंसा, शोषण र दुर्व्यवहारमा पर्नु

- हिंसा तथा अन्य समस्यामा परेका बालबालिकाहरु धेरै जसोले चुरोट पिउने, मद्यपान र लागूपदार्थ प्रयोग गर्ने र उच्च जोखिमपूर्ण यौनजन्य क्रियाकलापमा लाग्ने हुन्छन् । उनिहरुमा उच्च स्तरमा चिन्ता, निराशा, अन्य मानसिक समस्या र आत्महत्याको पनि देखिएको छ । (डब्लु. एच. ओ., २०२०)
- बालबालिका प्रारम्भिक अवस्थामा हिंसामा परे भने बालमस्तिस्कको विकास तथा अन्य शारिरिक विकासमा नकारात्मक असर गर्छ साथै बालबालिकाको विरुद्धमा हुने हिंसाले गर्दा संज्ञानात्मक विकासमा नकारात्मक असर गर्ने, शैक्षिक तथा व्यवसायिक सिकाईलाई नकारात्मक असर गर्छ ।
- बिछोडको आघातमा हुर्किएका बच्चाहरुले बाल्यवस्थामा पाउनुपर्ने माया र स्नेह को अभावलाई पूर्ति गर्नका लागि लागूपदार्थ, मद्यपान जस्ता वस्तुहरु प्रयोग गरेको पाइएको छ ।

क्रियाकलाप : छलफल

- बाल बिछोडले धेरै हानी नोक्सानी गर्ने भएता पनि सरकारी स्तरबाट बालसंरक्षणका कार्यक्रमहरु असाध्यै न्युन छन् । बालबालिकाहरुलाई बिछोडको हानी-नोक्सानीबाट बचाउन बालबालिकाका मुद्धामा कामगर्ने संघसंस्थाको कर्तव्य के-कस्ता हुन सक्छ?

सत्र ४

नेपाल, सबैको ध्यान तान्ने देश

नेपाल र पारिवारिक विछोड

सत्र ४ उद्देश्य

यस सत्रको अन्त्यमा सहभागीहरूले निम्न कुराहरु गर्न सक्नेछन्

- नेपालमा बाल बिछोडको कारण र यसको उदयमान प्रवृत्तिको ज्ञान बढाउन,
- बालबालिका तस्करी र बालबिछोडको सम्बन्ध र नेपालको अन्तराष्ट्रिय स्थिति अर्थपूर्ण तरिकाले बुझ्न,
- बुवाआमाबाट बाल हेरचाहको महत्वको विषयमा गहिरो दृष्टि विकास गर्दै, यसका सिद्धान्त पालना गर्नसके बालबालिको तस्करीको नेपालको स्थिति परिवर्तन गर्न सक्ने विषय मनन गर्न ।

कृयाकलाप : समूहगत छलफल

नेपाल र पारिवारिक विछोड

- बालबालिकाहरु परिवारबाट बिछोड हुने कारणहरु के के हुन् ? ति कारणहरुले कसरी बालबिछोडलाई प्रभाव पार्छ ?
- बाल बिछोडका उदयमान प्रवृत्तिहरु के के हुन् ? बुवाआमाहरु बालबालिकाहरुलाई परिवार भन्दा बाहिर पठाउनका कसरी प्रभावित हुन्छन् ?
- बालबालिका तस्करी कसरी परिवार र बालबिछोड सँग सम्बन्धित छ ?

नेपालमा पारिवारिक विछोडका कारणहरु

गरिबी

- नेपाल विश्वका गरिब देशहरुमध्ये २८औं स्थानमा छ,
- नेपाल विश्वका कम विकसित देशहरुमध्ये ४८औं स्थानमा छ ।

बुवाआमाको धारणा

- बालबालिकाहरुले संस्थामा राम्रो हेरचाह पाउँछन् भन्ने विश्वास ।
- बालबालिकाहरुले राम्रो भविष्यको लागि स्तरीय शिक्षा पाउँछन् भन्ने धारणा ।

कमजोर बाल संरक्षण प्रणाली

- राष्ट्रिय बाल संरक्षण प्रणालीले बालबालिकाहरु अनावश्यक रुपले संस्थामा राखिँदैनन् भन्ने सुनिश्चित गर्नका लागि प्रभावकारी ढंगले काम गर्दैनन् ।
- बालबालिकालाई हुने हानी नोक्सानी कम गर्नको तथा संस्थामा हुने हानी नोक्सानी बाट जोगाउन असक्षम ।

https://www.stopchildseparation.org/post/alternative-child-care-and-deinstitutionalization-a-case-study-of-nepal-705-12-09-2021

बाल बिछोडको नयाशैली तथा कारणहरु

- बदलिँदो परिस्थिति सँगै बाल बिछोडका नयाँ नयाँ तरिका र कारणहरू पहिचान भइरहेका छन्
- बसाईं सराईं, बैदेशिक रोजगारी र बालबालिका परित्याग
- किशोर अवस्थामा विवाह र बाल बिछोड
- मजदुरी र बाल बिछोड
- कामको प्रकृति र बाल बिछोड
- सामाजिक सञ्जाल र बाल बिछोड

बाल बिछोडका अपराधिक पाटाहरु : नेपालमा अनाथालय संग सम्बन्धित तस्करी

नेपालको अनाथालयमा हुने तस्करी

- अनाथालयमामा हुने तस्करीको मुलजड भनेको नेपालमा सन् १९९६ देखि २००६ सम्म चलेको १० वर्षे जनयुद्ध हो जनयुद्ध सन् २००६ सकिएपछि पनि अनाथालयमा हुने तस्करी झन् फैलियो र अन्तरदेशिय बालबालिका ग्रहणको हुँदै व्यवसायको रुपमा फैलियो ।
- सन् २०१० मा अन्तरदेशिय बालबालिका ग्रहणलाई बन्देज लगाइएपछि उक्त व्यवसायको ढाँचा परिवर्तन भएर अनाथालय खोल्ने, दातृ निकायबाट पैसा लिने तिर उन्मुख भयो ।
- बालबालिकाहरु अनाथ र असहाय हुन् भनेर विश्वास दिलाउँदै दाताहरुलाई बाल आश्रम वा अनाथालयमा आर्थिक सहयोग गर्न लगाउने भयो ।

(पुन्कास एण्ड फेट, २०१४ ए)

नेपालमा अनाथालय तस्करीको सत्य तथ्यहरु

- Jff:tjdf, cgfyfnodf a:g] *)) k|ltzt afnaflnsfx¿sf] a'jfcfdf hLljt g} /x]sf] kfOof] .
- afnaflnsfx?nfO{ cfˆgf] jf:tljstf / klxrfg n'sfpgsf nflu afWo kfl/Psf] lyof] .
- cfˆgf] kl/jf/ / ;d'bfosf] ;Dks{ af6 cnu kfl/Psf], b'Jo{jxf/ / zf]if0f ul/Psf] / slxn]sfxLF bfgstf{ af6 ;xof]u (Donation) kfpgsf nflu pgLx?nfO{ lgotk"0f{ bogLo cj:yfdf /flvGYof] .
- cd]l/sfsf] l6 cfO kL (TIP-Trafficking in person) sf] l/kf]6{ @)!& n] g]kfndf cgfyfno dfWodaf6 afnaflnsfx¿sf] a]rljvg x'g] u/]sf] 36gfnfO{ phfu/ u/]sf] 5
- यसले नेपाललाई अनाथालयमा बालबालिका तस्करी हुने राष्ट्रको रुपमा देखाउँछ र बाल अधिकार संरक्षणमा काम गर्ने संघ संस्थाहरुले गम्भिर चासो दिनुपर्ने देखाउँछ ।

सत्र ५

बालबालिकालाई परिवारसंगै राखौ !

द्वारपालन संयन्त्र र प्रभावकारिता

सत्र ५ उद्देश्य

यस सत्रको अन्त्यमा सहभागीहरूले निम्न कुराहरु गर्न सक्नेछन्

- हाल विद्यमान बाल संरक्षणको अवस्था मध्यनजर गर्दै द्वारपालन संयन्त्र र यसको प्रभावकारिता बुझ्न् ,
- नेपालमा बाल संरक्षणमा द्वारपालन संयन्त्र आवश्यकता तथा आंकलन गर्न ।

क्रियाकलाप

बालबालिकालाई परिवारसंगै राख्न गेटकीपिंग सयन्त्र

बालबिछोडको चक्र र सहयोगी चक्र

बाल बिछोडको चक्र

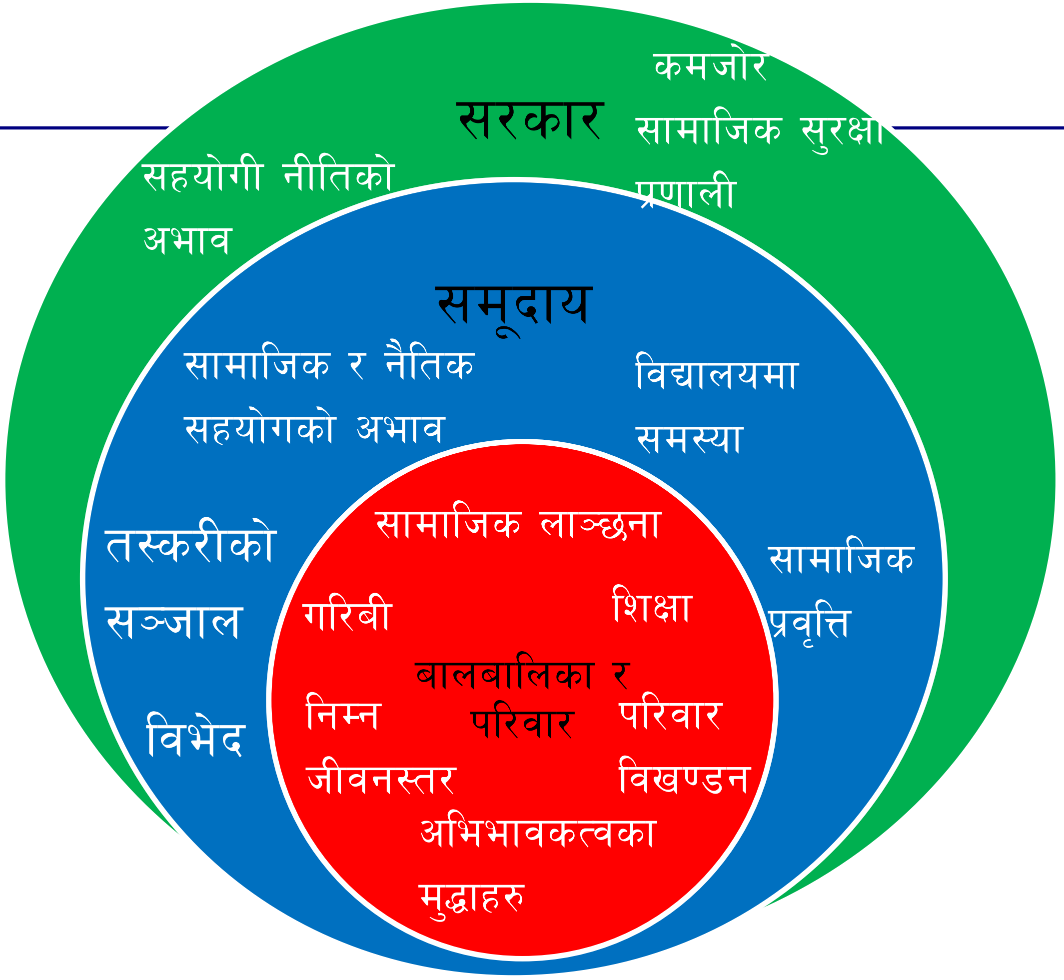
सरकार
कमजोर सामाजिक सुरक्षा प्रणाली
सहयोगी नीतिको अभाव
समुदाय
सामाजिक र नैतिक सहयोगको अभाव
विद्यालयमा समस्या
तस्करीको सञ्जाल
सामाजिक प्रवृत्ति
विभेद
सामाजिक लाञ्छना
गरिबी
शिक्षा
बालबालिका र परिवार
निम्न जीवनस्तर
परिवार विखण्डन
अभिभावकत्वका मुद्दाहरु

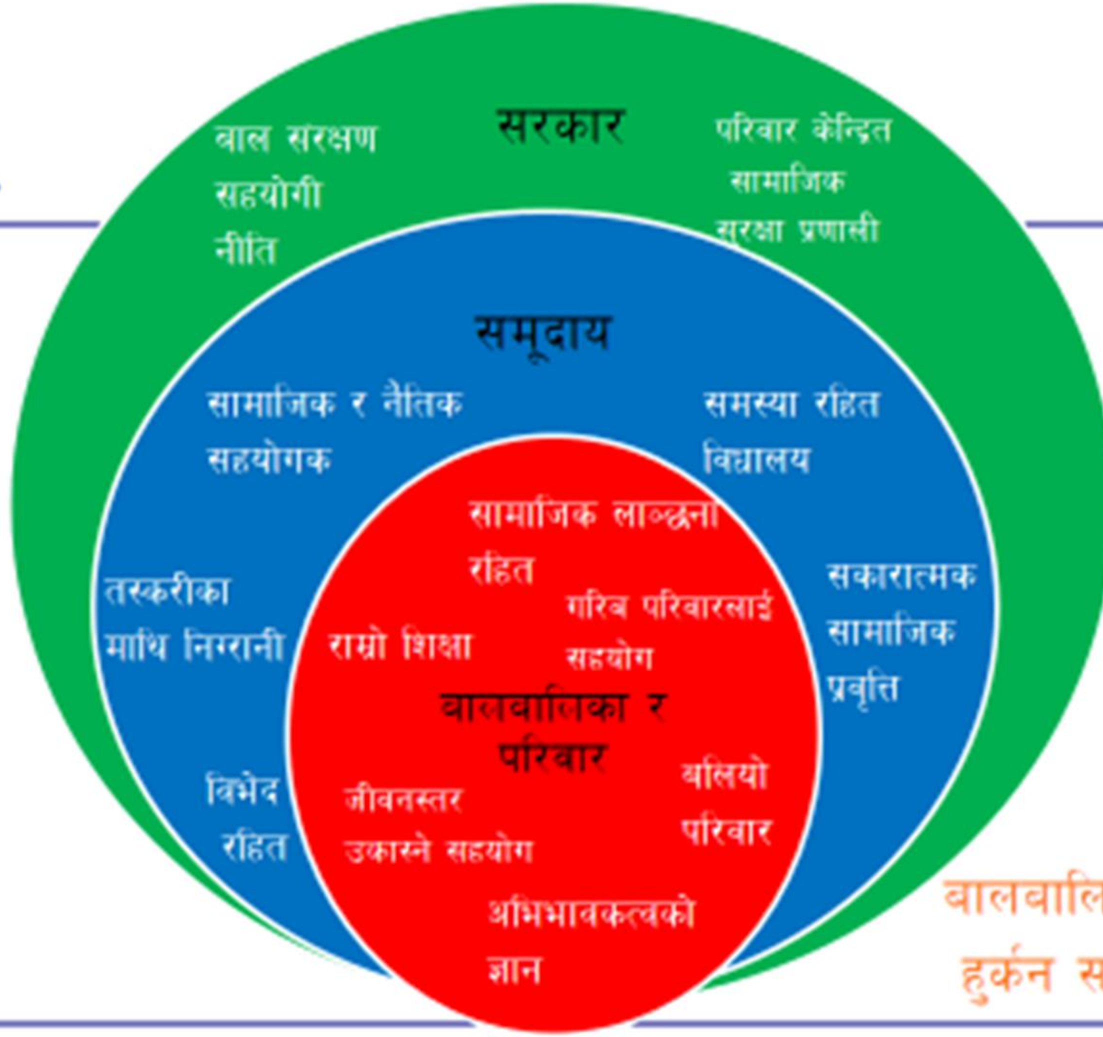

बालबालिका परिवारमै हुर्कन सहयोगी चक्र

निर्देशिकाको तीन आधार स्तम्भहरु

! cfgfjZos la5f]8 /f]syfd

@ pko'St j}slNks x]/rfx

३ परिवार वा परिवारमा आधारित हेरचाहमा पूनर्मिलन

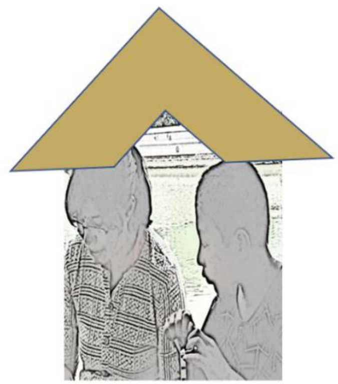

द्धारपालन (Gatekeeping)

माल्दोभा

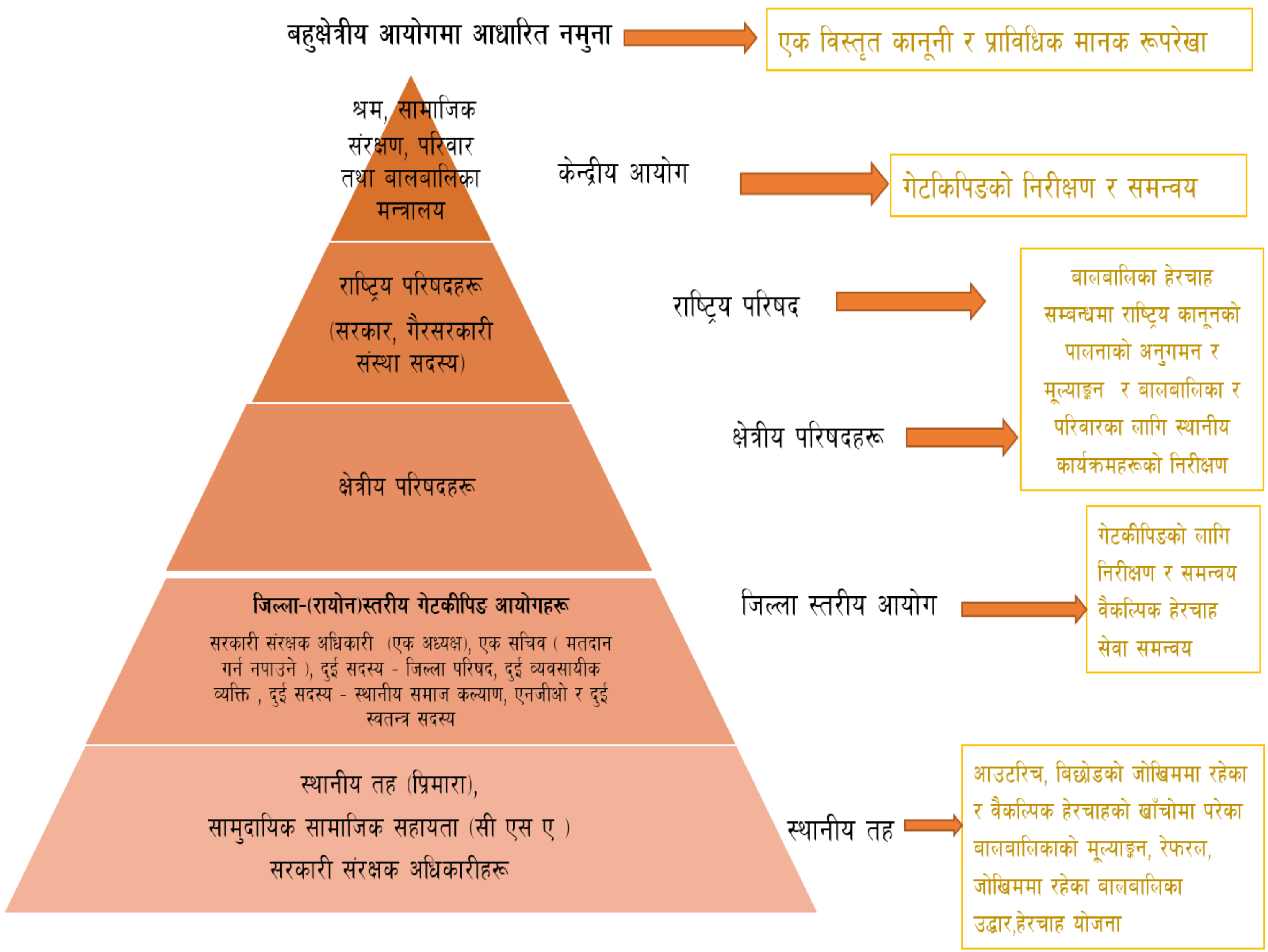

बहुक्षेत्रीय आयोगमा आधारित नमुना
एक विस्तृत कानूनी र प्राविधिक मानक रूपरेखा
श्रम, सामाजिक संरक्षण, परिवार तथा बालबालिका मन्त्रालय
केन्द्रीय आयोग
गेटकिपिङको निरीक्षण र समन्वय
राष्ट्रिय परिषदहरू (सरकार, गैरसरकारी संस्था सदस्य)
राष्ट्रिय परिषद
बालबालिका हेरचाह सम्बन्धमा राष्ट्रिय कानूनको पालनाको अनुगमन र मूल्याङ्कन र बालबालिका र परिवारका लागि स्थानीय कार्यक्रमहरूको निरीक्षण
क्षेत्रीय परिषदहरू
क्षेत्रीय परिषदहरू
जिल्ला-(रायोन)स्तरीय गेटकीपिङ आयोगहरू
सरकारी संरक्षक अधिकारी (एक अध्यक्ष), एक सचिव (मतदान गर्न नपाउने), दुई सदस्य - जिल्ला परिषद, दुई व्यवसायीक व्यक्ति , दुई सदस्य - स्थानीय समाज कल्याण, एनजीओ र दुई स्वतन्त्र सदस्य
जिल्ला स्तरीय आयोग
गेटकीपिङको लागि निरीक्षण र समन्वय वैकल्पिक हेरचाह सेवा समन्वय
स्थानीय तह (प्रिमारा), सामुदायिक सामाजिक सहायता (सी एस ए) सरकारी संरक्षक अधिकारीहरू
स्थानीय तह
आउटरिच, बिछोडको जोखिममा रहेका र वैकल्पिक हेरचाहको खाँचोमा परेका बालबालिकाको मूल्याङ्कन, रेफरल, जोखिममा रहेका बालबालिका उद्धार,हेरचाह योजना

ब्राजिल

अन्तर एजेन्सी नमुना

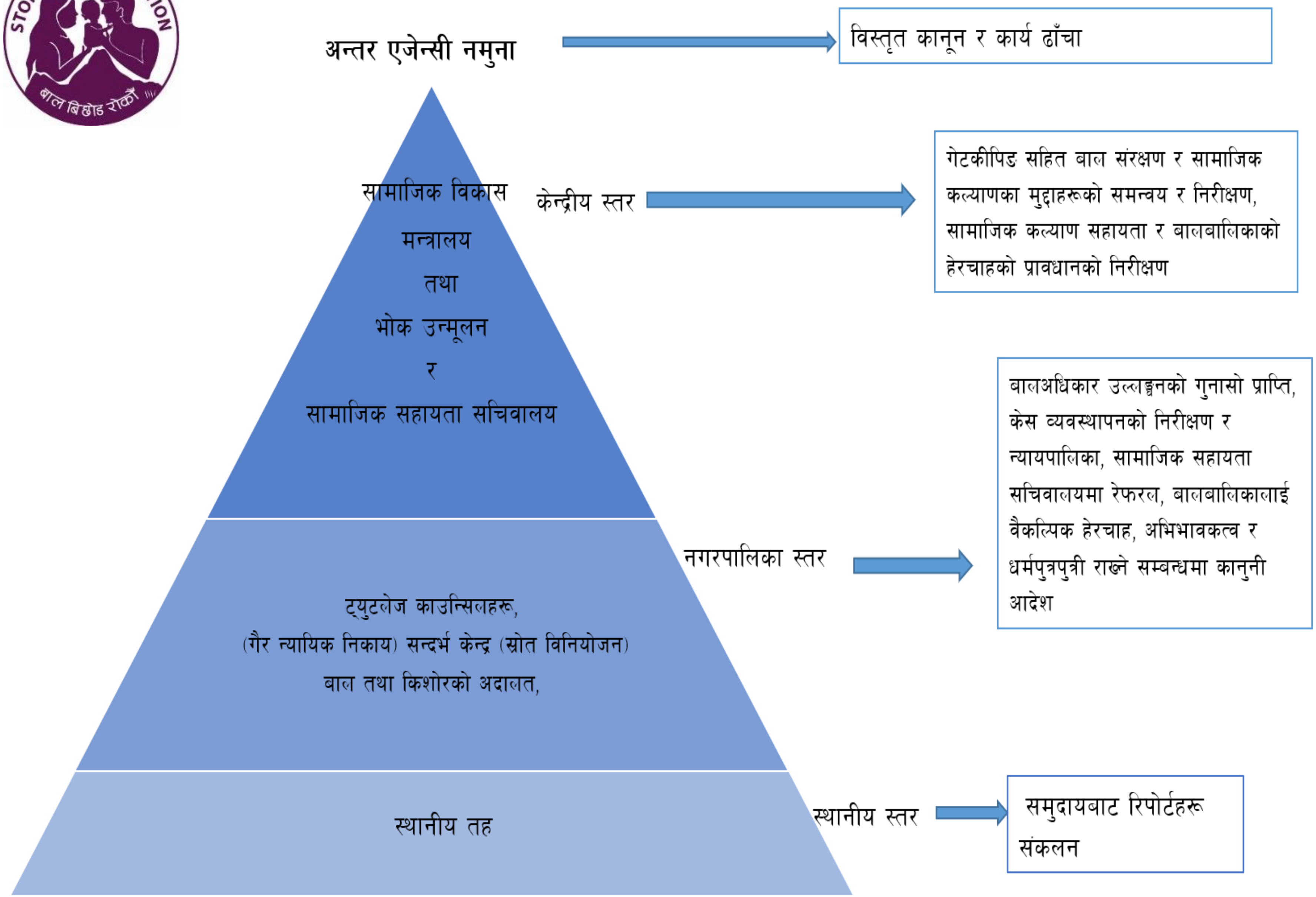

रुवान्डा

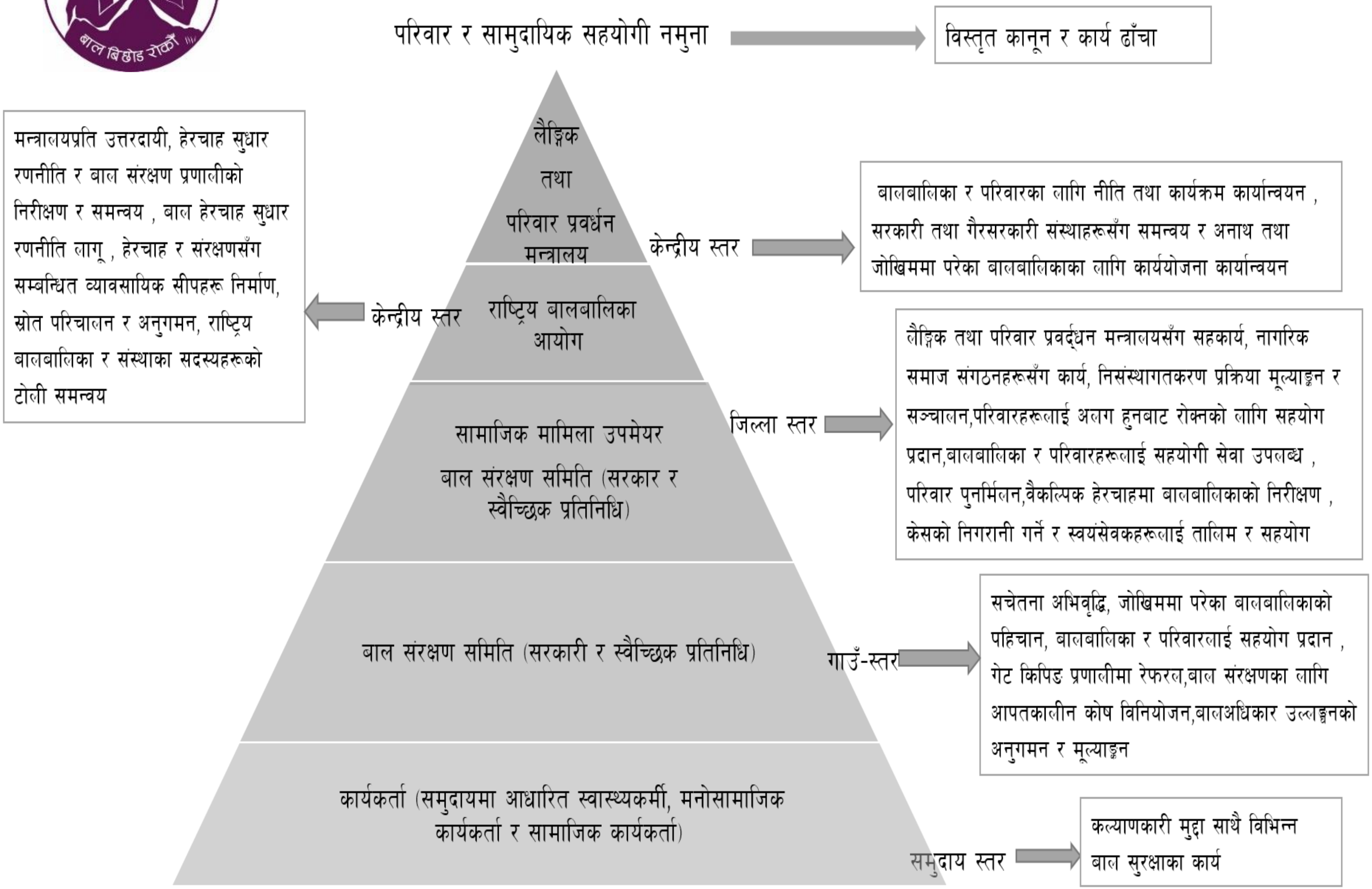
परिवार र सामुदायिक सहयोगी नमुना
विस्तृत कानून र कार्य ढाँचा
लैङ्गिक तथा परिवार प्रवर्धन मन्त्रालय
केन्द्रीय स्तर
बालबालिका र परिवारका लागि नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन , सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय र अनाथ तथा जोखिममा परेका बालबालिकाका लागि कार्ययोजना कार्यान्वयन
राष्ट्रिय बालबालिका आयोग
केन्द्रीय स्तर
मन्त्रालयप्रति उत्तरदायी, हेरचाह सुधार रणनीति र बाल संरक्षण प्रणालीको निरीक्षण र समन्वय , बाल हेरचाह सुधार रणनीति लागू , हेरचाह र संरक्षणसँग सम्बन्धित व्यावसायिक सीपहरू निर्माण, स्रोत परिचालन र अनुगमन, राष्ट्रिय बालबालिका र संस्थाका सदस्यहरूको टोली समन्वय
सामाजिक मामिला उपमेयर
बाल संरक्षण समिति (सरकार र स्वैच्छिक प्रतिनिधि)
जिल्ला स्तर
लैङ्गिक तथा परिवार प्रवर्द्धन मन्त्रालयसँग सहकार्य, नागरिक समाज संगठनहरूसँग कार्य, निसंस्थागतकरण प्रक्रिया मूल्याङ्कन र सञ्चालन,परिवारहरूलाई अलग हुनबाट रोक्नको लागि सहयोग प्रदान,बालबालिका र परिवारहरूलाई सहयोगी सेवा उपलब्ध , परिवार पुनर्मिलन,वैकल्पिक हेरचाहमा बालबालिकाको निरीक्षण , केसको निगरानी गर्ने र स्वयंसेवकहरूलाई तालिम र सहयोग
बाल संरक्षण समिति (सरकारी र स्वैच्छिक प्रतिनिधि)
गाउँ-स्तर
सचेतना अभिवृद्धि, जोखिममा परेका बालबालिकाको पहिचान, बालबालिका र परिवारलाई सहयोग प्रदान , गेट किपिङ प्रणालीमा रेफरल,बाल संरक्षणका लागि आपतकालीन कोष विनियोजन,बालअधिकार उल्लङ्घनको अनुगमन र मूल्याङ्कन
कार्यकर्ता (समुदायमा आधारित स्वास्थ्यकर्मी, मनोसामाजिक कार्यकर्ता र सामाजिक कार्यकर्ता)
समुदाय स्तर
कल्याणकारी मुद्दा साथै विभिन्न बाल सुरक्षाका कार्य

सत्र ६

alnof] afnclwsf/ ;+:yf lgdf{0f !

k|To]s k|aGwssf] lhDd]jf/L

सत्र ६ उद्देश्यहरु

- ;qsf] cGTodf, ;xefuLx¿n] ;Ifd x'g]5g\
- afnclwsf/ ;+स्थाx¿sf] ljz]iftfx¿ / afnclwsf/ sfo{sf] k|lta4tfdf cGtb{[li6 lgdf{0f ug{,
- afnaflnsfnfO{ xfgीaf6 hf]ufpg alnof] ;+स्था lgdf{0f ug{ Ifdtf clej[l4 ug,{
- ;+स्थागत bIftf clej[l4 ug{ k|efjsf/L cg'udg, d"NofÍg / l;sfO k|0ffnL lgdf{0f ug{,

afnclwsf/ ;:yfsf] ljz]iftfx?

dfgj ;]jfकार्यको d''No / g}ltstfsf] kfngf

- dfgj ul/df / afnaflnsfsf] d''Nosf] klxrfg ug{'
- afnclwsf/df ljz]if Wofg lbP/ dfgj clwsf/sf] k|jb{\wg / ;+/If0f ug{'
- afnaflnsfsf] ;jf]{Ts[i6 lxtdf ;fdflhs Gofo -e]befj / ;+:yfut pTkL8gnfO{ r'gf}tL, ljljwtfsf] ;Ddfg, ;dfg ;|f]tdf kx'Fr, cGofok''0f{ gLlt / cEof;nfO{ r'gf}tL lbg], Pstf lgdf{0f ug]{_ k|jb{\wg ug]{
- afnaflnsf ljsf; lfdtf cg';f/ cfTdlg0f{osf] clwsf/nfO{ k|jb{\wg ug]{
- ;+:yf leq / ;]jfu|fxLx¿ ;+u ;xeflutf k|jb{\wg ug]{
- afnaflnsfx¿ ;lxt ;]jfu|fxLx¿sf] uf]kgLotf / uf]kgLotfsf] ;Ddfg ug{'
- k|ljlw / ;fdflhs ;~hfnsf] g}lts k|of]u
- afn clwsf/sdL{sf] ¿kdf af]8{ ;b:ox¿, k|aGwsx¿ / sd{rf/Lx¿sf] Jofj;flos lgi7f sfod /fVg'

afnaflnsfsf] ;xeflutf / ;zlQms/0f k|f]T;fxg

- afnaflnsfsf] ;xeflutf k|jb{\wg / ;हज वतावरण निर्माण
- ;dfj]zL / ;zlQms/0f efiff प्रयोग
- संभावित jf भई/x]sf] xfgीsf] ;DefjgfnfO{ sd ug]{ /0fgLltx¿ तयार

k|efjsf/L dfgj ;+;fwg Joj:yfkg

- etL{ / प्रक्रियामा rog cEof;x¿n] afnclwsf/ / afn ;+/If0fsf] dxTj दर्शाउने cEof;x¿
- sfd ljj/0f वा st{Jo ljj/0fमा afnclwsf/ / afn ;+/If0fsf] स्पष्टता
- afnclwsf/ / afn;+/If0fका लागि sd{rf/L ;हयोग, ko{j]If0f / sfo{;Dkfbg Joj:yfkg
- ph'/L / cg'zf;gfTds sf\rjfxL Joj:yfkg

ज्ञानअभिवृद्धि tyf tflnd ultljlw ;~rfng

- afnclwsf/ / afn;+/If0fका ;+:yfut lhDd]jf/Lx¿sf] k|jb{\wg ;r]tgf / a'emfO अभिवृद्धि कार्य
- Ifdtf lgdf{0f cEof; / ultljlwx?
- Ifdtf sfod /fVg / ;'b[9 ug{ ;xof]uी ;+u7gx¿ संग सम्बन्ध विस्तार

cg's"ng, gjLgtf / lg/Gt/ ;'wf/ ;'lglZrt ug{ k|0ffnLx¿

- ;'zf;g
- afn–;'/lIft ;'रक्षण gLlt
- hf]lvd Joj:yfkg
- cfrf/ ;+lxtf
- uf]kgLotf / tYof8Þs ;+/If0f
- ;+:yfut cg'udg

बालअधिकार कार्यकर्ता k|lzIf0f सामाग्री

k|lzIf0f k'l:tsf

cfdfa'बाबाट पालनपोषण बालअधिकारको लागि

बालअधिकार कार्यकर्ता

www.stopchildseparation.org

Face book page; stopchildseparation.

;+स्थागत स्मृति Joj:yfkg

- ;+:yfut स्मृति Joj:yfkgsf] dxत्j xुनु
- 1fg Joj:yfkgका लागि ;+:yfut स्मृति Joj:yfkg xुनु
- ;+:yfut स्मृति Joj:yfkgsf r/0fx¿ प्रयोगमा xुनु

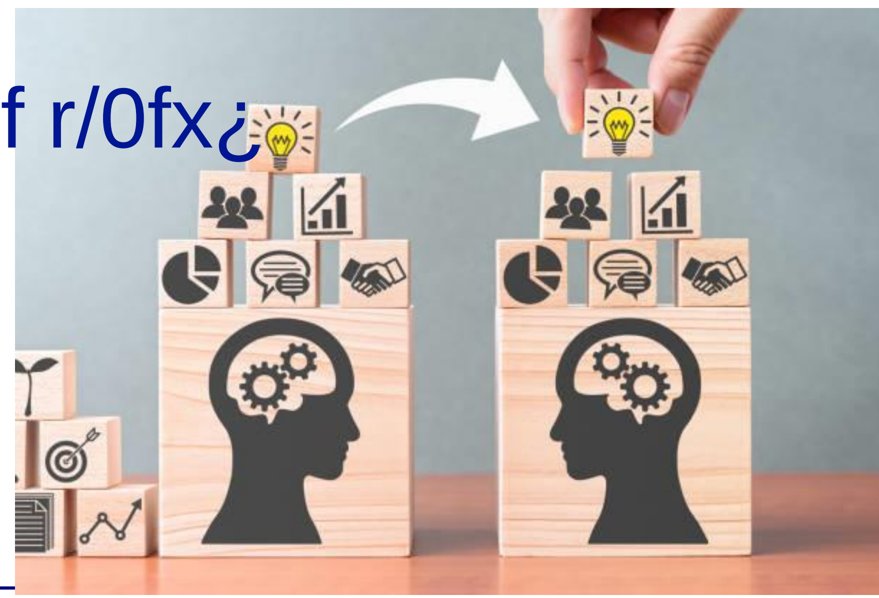

;+:yfut :d[lt Joj:yfkgsf r/0fx¿

- clwu|x0f-k|flKt_,
- wf/0fug]{ -JolQmut, ;+:s[lt, ¿kfGt/0f, ;+/rgf, ultljlwx¿ _
- k'gk|flKt

बलियो संगठन निर्माण आन्तरिक अनुगमन, मूल्याङ्कन र सिकाई प्रणाली

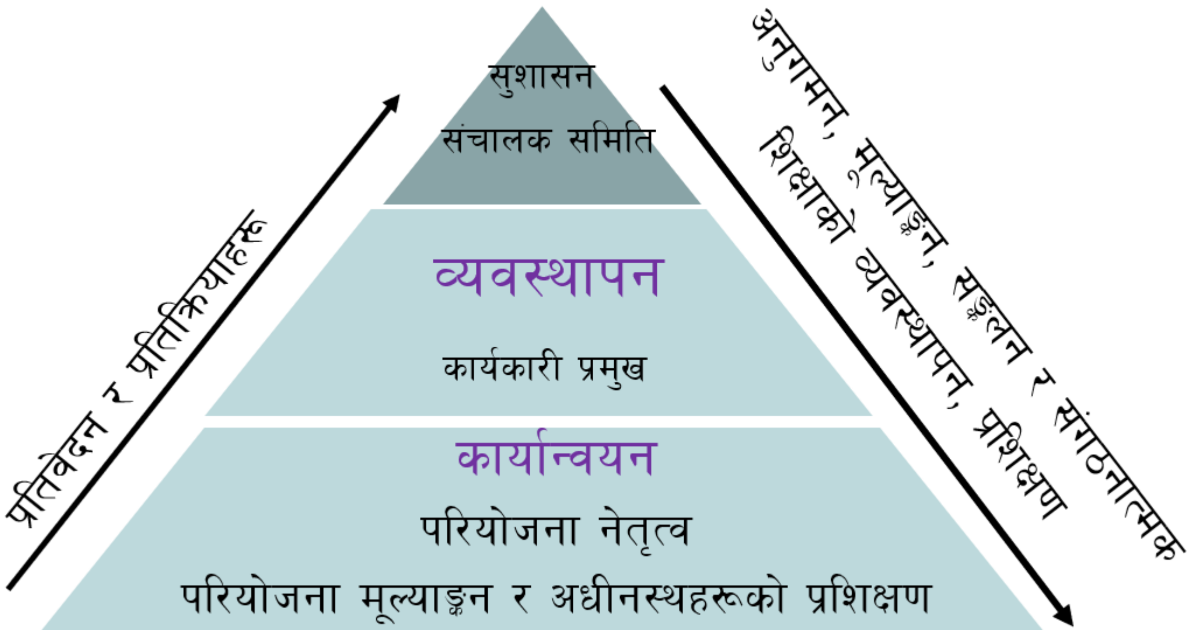

बालअधिकार संस्थाकार्य प्रणाली पिरामिड

;q ७

;+:yfut k|0ffnLdf cfdfafa'af6 kfngkf]if0fsf] afn clwsf/ समावेशीs/0f

cfdfa'jfaf6 kfngkf]if0f afnclwsf/ ;+u7gfTds Plss/0f

- ;'zf;g, Joj:yfkg / sfof{Gjog u/L tLg ;d"xdf ljefhg x'g'xf];.
- cfdfa'jfaf6 kfngkf]if0f afnclwsf/nfO{ संस्थाकार्य k|0ffnLdf s;/L PsLs[t ug{ ;lsG5 5nkmn ug{'xf];\.

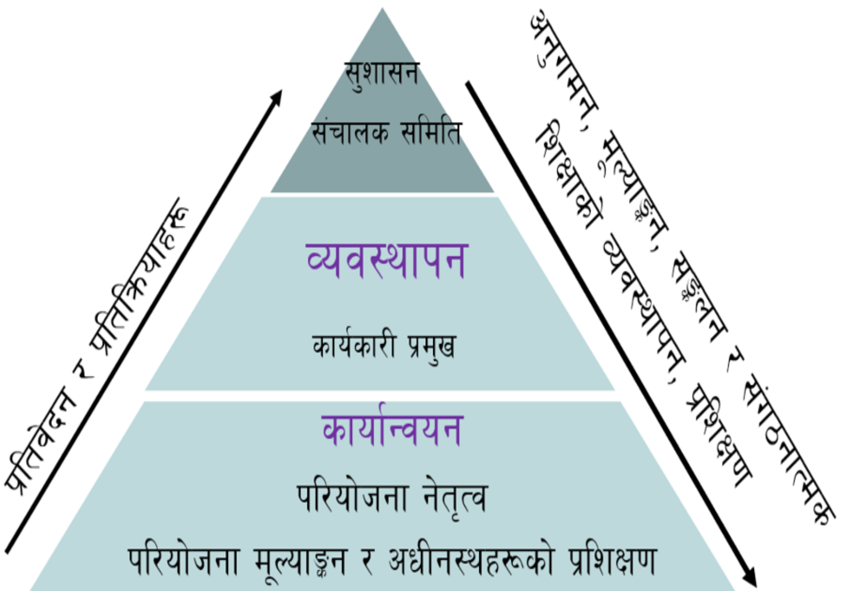

बालअधिकार संस्थाकार्य प्रणाली पिरामिड

आमाबुवाबाट पालनपोषण बालअधिकार संगठनात्मक एकिकरण

- सुशासन, व्यवस्थापन र कार्यान्वयन गरी तीन समूहमा विभाजन हुनुहोस।
- आमाबुवाबाट पालनपोषण बालअधिकारलाई संगठनात्मक प्रणालीमा कसरी एकीकृत गर्न सकिन्छ छलफल गर्नुहोस्।

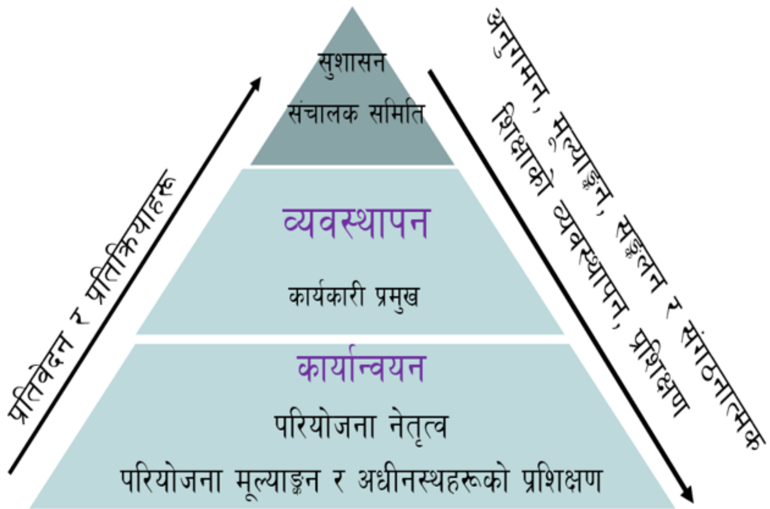

बालअधिकार संस्थाकार्य प्रणाली पिरामिड

;dfkgM k|lzIf0f PsLs/0f / d"NofÍg